

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20-12-1969 / 14-1-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Χαβαρίον...
(παιλιότερον ὄνομα: Χαβαρι.), Ἐπαρχίας... Ἡλείας,
Νομοῦ... Ἡλείας
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος... Γεράς.
Ξετυλιανένης. ἐπάγγελμα... Διδάσκαλος...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Ἀρκαδίας - Ἡλείας.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 5... (ὠρεντε)
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Γιάνος Χαρ. Λαδίας...

ἡλικία... 60... γραμματικαὶ γνώσεις... β'... Γυμνασίον

τόπος κατογωγῆς... Χαβαρι...

ἔπαγγελμα... γεωργός.

β) Πάνος Α. Α. Τρόφιμος (ἐν Χαβαρίον)

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων; Γενικῶς ὅλα αἱ γόνιμοι...
περιοχαὶ ἐν περιουσίᾳ προωρίζοντο...
ὑπάρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ...
... εἰς... χωρικοὺς
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; Ὁ πατὴρ... ἀπὸ... Ζενοῦ...
ἐπὶ... 20... ἐπὶ... διέταξι...
ροῦ... τὴν περιουσίαν...
- 1 -

β'. 1) Οι κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οικογένειάν των ;

Δὲν ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν γεωργίαν, ἀλλ' ἐργάζονται ἐν τῷ κτήματι ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οικογένειάν των.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.).

Ὁνομαζοῦντο κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ὁ ἀμοιβὴν ἐλάμβανον εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ὄχι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου τοῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

Ὄχι.

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

Ὄχι.

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχλωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

ἐφ' ὧν αὐτὰ με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν κλπ.), με καῦσιν τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν.

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ 1926

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...

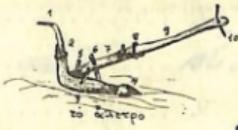
ἀπὸ τοῦ 1923

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζει τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ἐχρησιμοποιοῦται εἰς τὸν τόπον σας

ἄροτρον ἐν τῷ ἐργοστασίῳ Γυφάδων μετὰ τὴν ἐπιπέδου Βόλου.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1. χερούλι 4. ἀφ' ἐξουσίας κρεία 10.
- 2. σύνδεσμος 5. ἄξονας 8. ἐξουσία 9.
- 3. κουνιάρας 6. ἐξουσία 9.

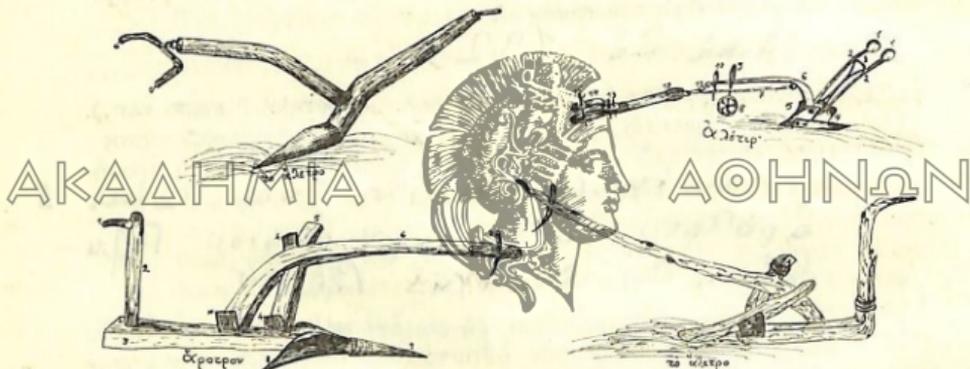

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); ἀπὸ τοῦ 1935
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ 1945 ἐπιπέδου

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
 5) Μηχανή άλωνισμού . *1920*

στ' 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *οἱ ἱ.δ.ι.ο.ι.ο.ι. οἱ υ.ο.λ.ο.ι.ο.ι.*
ἡ καὶ... ἐπιφοιτῶντες... ἡ δὲ... ἰ.δ.ι.ο.ι.ο.ι.
ἐν τῷ θεῷ... τεχνίταις

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

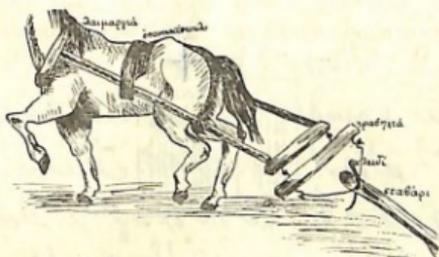

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *χερσοῦν* ... 6. *ὀπίσθια* ... 11.
 2. *κεφαλαίον* ... 7. 12.
 3. *ἐπιφοιτῶντες* ... 13.
 4. *φάρος* ... 9. 14.
 5. *ὄξυς* ... 10. 15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἄροτρίασις (ὄργανον) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τοπὸν σας.....

Ἦ. ὁ ὄργωνε εἰς εὐνοίαν εἰς Σιουτῆμα καὶ ἄλλοις ἢ εἰς οὐνοῖς εἰς ἄλλοις.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

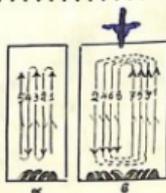
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργανον· μετ' ἰσοκρί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Μετ' ἰσοκρί καὶ ὄροισι καὶ ἄλλοις προσδεθῆναι εἰς τὸ ξύλινον καὶ σιδηροῦν ζῶων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργανον. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργανον ἐγένετο ἀνοίγειν με περιφερειακῶς ὡς τὸ σχεδιάγραμμα (β).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοβάδες κ.λ.π.) ;

εἰς λαρίδας.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

ἐχωρίζοντο με αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

ἐν ἁπλοῦς ἢ ἐν ἀροτροῦ με ἀροτροῦς ἐν ἀροτροῦ με ἀροτροῦς.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ.....

τὸ ὄργανον ἐγένετο με τὸ ὑνί.....

Εἰς ποῖα ὄργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

1. Ἐξ. εν. β. 2. ὄργώματα.
Τὸ ἐν. κατὰ τὸν οὐκὼθριον καὶ τὸ ἀγρο
κατὰ τὸν οὐκὼθριον κατὰ τὸ δένδρον
ὄργωμα (γύρισμα) ἐξ. εν. β. 2. ὄργωμα
ὁ δὲ ζυγίωσις ἢ διδύωσις θάρονος ἐχύνετο
ἐξ. εν. β. 2. ὄργωμα

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπευτήσαστε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

ἐξ. εν. β. 2. ὄργωμα ὁ δὲ ζυγίωσις ἐχύνετο
ὁ δὲ ζυγίωσις ἢ διδύωσις θάρονος ἐχύνετο
ἐξ. εν. β. 2. ὄργωμα

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.

ἐξ. εν. β. 2. ὄργωμα

- 4) Πόσα ὄργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποῖαν ἐποχὴν;

ἐξ. εν. β. 2. ὄργωμα ὁ δὲ ζυγίωσις ἐχύνετο

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

ἐξ. εν. β. 2. ὄργωμα ὁ δὲ ζυγίωσις ἐχύνετο

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ
τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ ἔγκυρῶν... σιδηρᾶν... ράβδον, ἢ
 ὁμοία... ἔχει τοποθετηθῆ... εἰς... τὸ
 ἄκρον... τοῦ... βουκέντρον... (ἢ... ξύλινον).

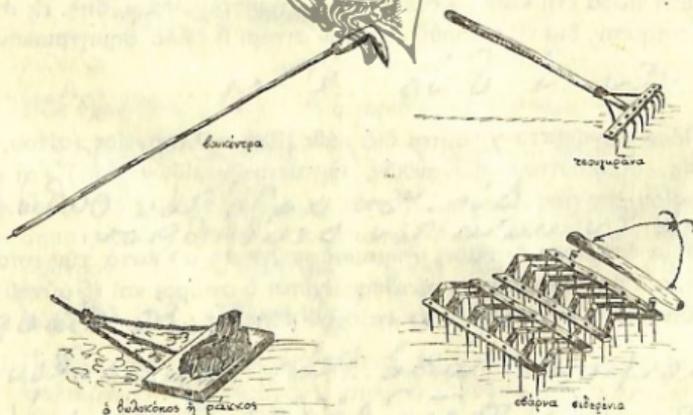
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Γίνεται δὲ σβάρνισμα.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

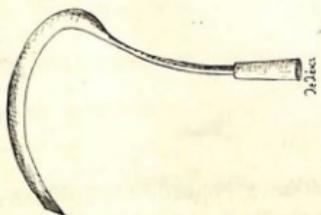
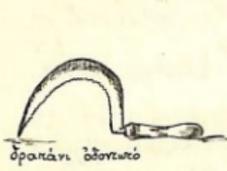
Μὲ ἄξινον ἢ εὐκλαί, σιόβη...
 εἰς τὸν βουκέντρον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΒΕΛΟΝΕΡΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

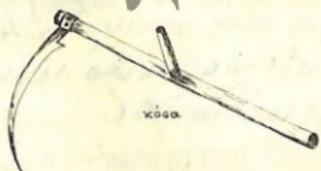
π.χ. με το δρεπάνι, το μαχαίρι κλπ.)
 Ξεθερίζονται με δρεπάνι οδοντωτά
 υψώματα.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε ἔπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἔθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) με υδώρα.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε ρυτίην).....

Τοῦ δρεπανιοῦ οδοντωτῆ
 τῆς υδώρας... εἰς αὐτὴν

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ξε... ζύζου.

4) 'Εδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομά-
δος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; ...

Ναι
Δεν ἀρχίζειν ἂν θραύσῃ τὰ κῆρυ, 13
πρὸς τὸν ἡμῶν ἢ ἑσπέρην.

5) 'Ετραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά
τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἦσ τραγουδοῦσαν τραγούδια
ἀπὸ τὸν ἡμῶν.

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν,
ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν
τοὺς στάχους ποῦ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερί-
ζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας
στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν
εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου καταρχῆται σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἔθιμον.

Ἦσ τὸν ἡμῶν πρὸς τὸν θερισμὸν
ἡμέρας ἀθήριστον, ἢ ὁμοίαν ὅλων
ροειδῶς, καὶ τὸ σταχὺν καὶ τὸν
σταυρὸν ἢ μέρος αὐτῶν πρὸς τὸν ἡμῶν
νοθεῖται οὐδὲν ἄλλο εἶθιμον
εἰσάγει.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων
σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; 'Αμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέ-
ρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς
ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἦσ τὸν ἡμῶν πρὸς τὸν θερισμὸν
πρὸς τὴν ἡμέραν εἰς τὸν ἡμῶν εἰς 3-4 ἡμέρας
καὶ μετὰ τὸν ἡμῶν πρὸς τὸν θερισμὸν
ἐγένετο εἰς δεμάτια, καὶ ὅμοια εἰς τὸν ἡμῶν
μετὰ τὸν σταχὺν πρὸς τὸν ἡμῶν πρὸς τὸν θερισμὸν
ἢ ξήρανσιν.

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδενοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιοῦτε καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Καὶ ἐκείνην δὲ φάλα... ἔδενε...
 Ζερίζονταν... 2 χουφτιές...
 ἔδεναν...
 χουφ...
 γυναικῶν...
 ἔδεναν...
 αὐτὰ εἰς δεμάτια 15-20... κηφύ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

μετὰ τὸ δέσιμον...
 εἰς τὴν...
 τὸν...
 μακάριον...
 κίβερτοντο εἰς τὸ δέσιμον...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἀπὸ 1900 περίπου.

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὰ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφέρω τὰ δεμάτια εἰς τὰ ἀλώνια.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησός τῶν δεματιῶν;

Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησός τῶν δεματιῶν εἰς σωρὸν. Ἐπιβάλλεται (ὁρισμένη) οἰκονομία μεταφέρω τὰ δεμάτια εἰς τὰ ἀλώνια πρὸς τὰ ἀλώνια.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὰ ἀλώνι;

Πάντα εἰς τὰ ἀλώνια.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... ἔξω τοῦ χωρίου ...

Ὑψοῦς, διὰ τὰ ἀλώνια, ὑψοῦς. Β.Α. ἔξω τοῦ χωρίου.

5) Τό άλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μέ ποίαν σειράν καί ἐπί πόσον χρόνον ;

Τό ἀλώνι ἀνυμει εἰς ἀρχαίαν
οἰκογένειαν κατὰ σειράν 2-
ριβίου

6) Ἄπό πότε ἀρχεται τό άλώνισμα καί πότε λήγει ;

ἀπό 20 Ιουνίου εἰς 30 Αὐγούστου

7) Εἶδη άλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μέ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μέ δάπεδον ἐστρωμένον μέ πλάκες).

(Περιγράψατε τήν κατασκευήν ἐκάστου καί παραθέσατε σχεδιάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Συνήθως γυμνάσιον
Γυμνάσιον

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τό άλώνι ἐκάστου ἐτος, πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ άλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καί ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καί τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μέ πηλόν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διά μίγματος κόπρου βοῶν καί ἀχύρων)

εἶναι συνήθως γυμνάσιον (θερμά)
καί τῶ ἀπορρίψων ἢ ε
ὄχι βραχ

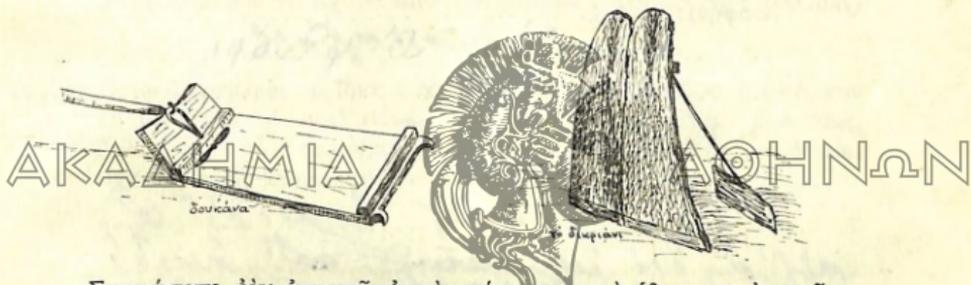
9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ άλωνιοῦ καί ἡ ἐναρξίς τοῦ άλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καί ὥραν ;

Ἡ προετοιμασία ἐγένετο ἡ
καί ἀρχίσει ἡ καί ἀπορρίψων
αὐτῆς ὥρα

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τό άλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καί τό ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

τες και σχετικές φωτογραφίας ή ιχνογραφήματα). Τ. ἄ. φορητῆ
 ἔφερον... φαυλαργιῆς... καὶ... δ. ἰ. ἄν. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν.
 δ. ἄν. ἄ. ἄν.
 ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν.
 ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν. ἄ. ἄν.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἕν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμολόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἦλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

οὐδὲν ἄλλο μηχανήμα
 ἐχρησίμησεν εἰς τὴν
 ἀποσχιδῶν

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

ἀρχίζει ἀπὸ 9½ π.μ. ὠ. 52ε.-
 λείωνε 625 3½ μ. (α.)

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Διακράνι ὠ. φ. 20. φ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικοῦλι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπουστας ἀλάς ;

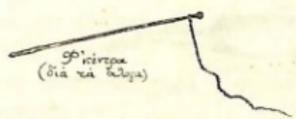
Δέν ρίπτει υ. 20. 5. 62. 4. 5.
 ἀπὸ τῆς 10. 5. 20. 5. ἀναφοδ. 20. 5. 1. 5.
 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5.

- 14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἢ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Χρυβ. 1. 5. 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5.
 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5.
 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5. 20. 5. 1. 5.

- 15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλωματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Η μνησίελο μία στρώσις τῆν
ἐκέραν.

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχισθοῦν διὰ νά αποχωρισθοῦν τὰ άχυρα από τόν καρπόν; (έν Κρήτη: μάλαμα)

Μάλαμα.

- 17) Ποιοί άλωνίζουν: ό ίδιος ό γεωργός με ίδικά του ζῶα ἢ ύπήρχον (ἢ ύπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αίτωλία: βαλμάδες, δηλ. τσοπάηδες, καλούμενοι άλωναράτοι καί αγωγάτες), οί όποιοί είχαν βοδία ἢ άλογα καί άνελαύθανόν τον άλωνισμόν

Ο ίδιος ο γεωργός με τὰ
ίδικά του ζῶα καί με τὰ
τὰ άλογα άνελαύθει.

- 18) Πλήν τού μέσου τούτου με ζῶα καί με άλωνιστικόν εργαλείον ύπήρ-
χον παλαιότερον εις χρῆσιν άλλα μέσα χωρισμού τού καρπού από
τούς στάχυσ· π.χ. τó κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρόν ξύλον (τόν
κόπανον) ἢ με άλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Σταλιά... εἰς μικράς παραγωγῆς... ἐκρυβι.κο-
σοί... εἰς μεγάλας... εἰς τὰς οἰκ. στάχυσ
εἰς τὰς οἰκ. στάχυσ... εἰς τὰς οἰκ. στάχυσ

- 19) Ο κόπανός οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο·
πόσον μήκος καί πάχος εἶχε καί ποῖον τó σχῆμά του;

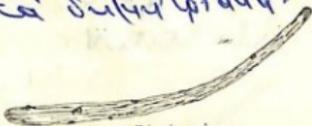
Σερίφραξεν εἰς τὸ κελραῖον
ἐξείπει... χώρου.

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)! *Ἐξ ἐνέλα... εἰς... ἄλων... αὐλήν.*

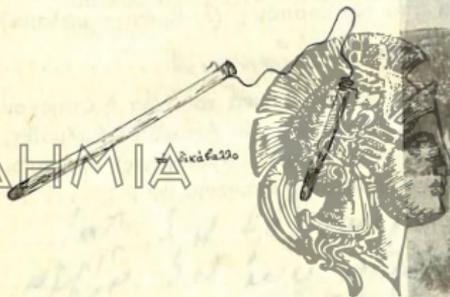
*Ἐξ οὐραν... εἰς... ἄλων... αὐλήν...
 ἐξ ἐνέλα... εἰς... ἄλων... αὐλήν.*

κόπανος στρογγυλός

ἔξω κομμιλὸν διὰ τὸ κοῦντεμα
 μικροῦ ἀμφοδ. δημοτικῶν...

ἑτάβατο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *Ἐξ ἐνέλα... εἰς... ἄλων... αὐλήν.*

*Ἐξ οὐραν... εἰς... ἄλων... αὐλήν...
 ἐξ ἐνέλα... εἰς... ἄλων... αὐλήν.*

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

και εις την άχυροποίησην των σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τόν τρόπον τούτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπό τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

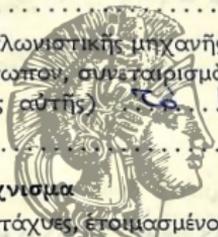
Ἐπιβάλλετε τὸν τῶν σταχύων ἑξῆς τὸν
 ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

ὉΧΙ

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

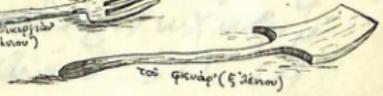
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ετομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικρογιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν
 ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν
 ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν
 ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν ἑξῆς τὸν

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ο. Γ. Χ. η. θ. α. β.*

*Ζώμενος... Γωρός... εἶχε... Ο. Γ. Χ. η. θ. α. β. Προφ-
 ζώμενος... Σαφνὸς... Πόν... Γωρός... χαρὰ...
 Γεταί... καὶ... μαρτυρῶνται... Πό... Διυριφύρι,
 οἶα... νά... ἔναι... ὁ... μαρτυρῶν... εὐφορμῆς...*

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο. *Τ. ὁ... ἀνέμισμα...*

*γίνονται... φτυάρι... ἀνέμισμα... ἔναι... Διυριφύρι... οἶα...
 φτυάρι... Πό... χονδρὰ... ἀχρον... ὁ... μαρτυρῶν...
 οἶα... φτυάρι.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) αὐδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ;

*... ἐν... ὁ... ἀνεμίζει... ἢ... ἐργαλεῖον...
 ... ἐπ' ἀμοιβῇ...*

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

*Τὰ... χονδρὰ... τεμάχια... τῶν... σταχύων...
 ... ἀποχωρίζεται... ὁ... μαρτυρῶν...
 ... ἀπὸ... τῶν... ζῶων...
 ... ἀπὸ... τῶν... ζῶων...*

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δευτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διά ποῖα δημητριακά συνηθίζεται τούτο

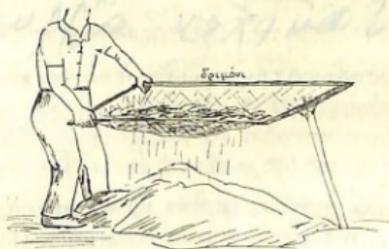
6) Ἐφοῦ διά τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπό τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τούς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

μετὰ τὸ λιχνίσμα ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ παραμεινόντος γίνεται μετὰ τὸ βάλανον, τὸ φεφάρεον, δριμόνι.

Γίνεται τούτο κατὰ τὸ ἀνεμίσμα ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διά σαρῶθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκιον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ο. χωρι. β. η. δ. ζ. του*

*καρπῶσ... ἀνώ... καὶ... ἀχυρα... ἐξέν...
 ὡς... ἐξ... δι... βυνοῦ... κατὰ...
 δι... χυθ... με... βαρ... ἀ...
 τῶ... χου... ἀχυρα... κατὰ...
 ρι... ζε... με... δ... δ... δ... δ...*

7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ χειροῦ *Ο. καρπῶσ... εὐρ...
 λα... ἐ... ὅ... ὅ... χαρ...
 β... ὅ... ὅ...
 ὅ... ὅ... ὅ...
 ὅ... ὅ... ὅ...
 ὅ... ὅ... ὅ... (μα...)*

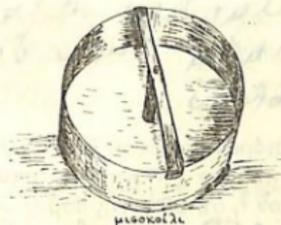
8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

*ἀ... δ... ὅ... ὅ... ὅ...

*

γ'.1) Ποῖα ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ και ἰχνο-
 γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). .. *Εἰς τὸ ἀφῶν:*
ἄρχεται δὲ δευαθῶς δὲ ἐξάμηνεν τῶν δὲ
κῆρων. εἰς κῆρων εἰς γένετο κῆρῶ
κῆρῶ δὲ 26 γρο καὶ ἐχωρῶσε 12,5 οὐκάδες.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο, *ναί*
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, *ναί*
- γ) τὸ γυφτιάτικο, *ναί*
- δ) τὸ ἀλωνιατικό κλπ. *ναί*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

- 1) Τὸ *βαρβέφι* καὶ *ἐχωρῶσε*
25 οὐκάδες
- 2) Τὸ *κῆρῶ δὲ 26 γρο* καὶ *ἐχωρῶσε*
12,5 οὐκάδες

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

εἰς ἀμφορίαν ἢ *εἰς κῆρῶ*
κῆρῶ καὶ ἐξέλειαν
αἰ. γόφτω

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; Τα εχουρα... ελασθη...
 ταυτα εις ημερα... αχουρια...
 και... εμαρτυρο... αχουρια...

5) Πως εγινετο (η γινεται) η διαλογη του σπορου. Κατα την διαρκειαν του
 θερισμου απο τουσ καλυτερουσ σταχυσ η μετα το ελωνισμα ; ...

... εμαρτυρο... ταυ... μαρτυρο... δια...
 εμαρτυρο... ημερα... μαρ... δια...
 μαρ... ταυ... θερισμου...

6) Μηπως οπου γινεται η διαλογη του σπορου προ του θερισμου κατα-
 σκευαζεται τότε η μετα τον θερισμον πλεγμα (πλεκτη) εκ σταχυων,
 το οποιον αναρταται εις το εικουοστασιον η οπισθεν της θυρας κλπ ; ..

Ναι... Ταυτα αναρταται εις το...
 εικουοστασιον... μαρ... παραχω...

Πως λεγεται η πλεκτη αυτη ; Ποιον το σχημα της που φυλασσεται.
 προς ποιον σκοπον και επι ποσον χρονον...

... εμαρτυρο... εμαρτυρο... νεον.

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατα ποιασ ημερασ του ετουσ λαμβανει χωραν κατ' εθιμον εις τον
 τοπον σας αναμα φωτιασ εις το υπαιθρον. (Π.χ. παραμονη Χριστου-
 γεννων, εσπερασ 23 Ιουνιου (Κληδону), Αποκριεσ, πρωτη Μαρ-
 τίου, Πασχα (καψιμο του Ιουδα), εσπερασ της 31 Αυγουστου κλπ.)

... εμαρτυρο... ταυ...
 εμαρτυρο...

Εις ποιασ ημερασ, ποιαν ωραν και εις ποιον μεροσ ;

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ καθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχάρια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδῆματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρᾶς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....

Οι Χαβαρταίοι (οι υάλοιμοι τῶν
 Χαβαταίων) δὲν ἔγαν αὐτὸ-
 γήθους. Κατῆσαν κατὰ τὸ
 1840 ἀπὸ τὴν Λαίττα τῆς
 Ρομανίας μερικοὶ γεωργοὶ
 καὶ ποιμένες καὶ κατέβησαν
 ἄρχικῶς εἰς τὸ Β. Δ. μέρος τῶν
 Συμμενῶν Χωρίων.

Οἱ πρῶτοι ἀπὸ τῶν αὐτῶν καὶ
 κτηνοβοσκῶν εἰς τὴν γεω-
 γίαν. Ἐπὶ 2. Μαυρίου τῶν
 1909 ἔπινεν πολεμοὶ Γερ-
 μῶν ἢ ἀπολέφεμα καὶ
 καταβραχῆ ἐν δεξιῶν
 εἰς χωρίο καὶ καὶ κατὰ τὴν
 ἐν νέαν εἰς τὸ νότιο-
 κερὰ ἀπὸ τῶν δεξιῶν
 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀπὸ τῆς
 τὸ χωρίον ἐφαθεν εἰς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΒΕΛΟΔΟΝΤΩΝ ΚΑΘΗΝΩΝ

AKAΔHMIA

AΘHNΩN

Handwritten text in Greek script, appearing to be a list or notes, mostly illegible due to fading and bleed-through.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Handwritten text in Greek script, appearing to be a list or notes, mostly illegible due to fading and bleed-through.

μαθηματικούς.

Παρατηρούμενα ἐν τῷ ἐρωτηματολόγιον.

ἐξὸς 6 (12)

Πῶς γίνονται ἡ ζωὴ (καὶ ζέψιμον)
εἰς τὰ ἀπόβου;

Τοσοδερεῖται ἡ θυγιά εἰς τὸν
φαικόν τῶν ζῶων καὶ ἄνω αὐτῶν
τοσοδερεῖται καὶ ζευγαὶ εἰς τὰ
δύοτα ἔχουν ἀποβου δὲ ἄνω ἔχει
καὶ τὰ δύοτα ἔχουν τραπε-
χτά καὶ αὐτὰ ἐκφύονται μὲ ἐν
ζῶο τὸ δῶσον ἔχει κρινοσε
εἰς τὰ δύο ἄνω καὶ ἐδένου
καὶ τραπεχτά. Τοῦτο ἐφέρετο
μαθηματικοί. Ἐν συνεχείᾳ καὶ
μαθηματικοί ἐδένετο ἀπὸ τῶ
ἀπὸ ἀπὸ μιά κούφουρα καὶ
εἶχεν εἰς τὸ κέντρον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

(1911) 2 1/2

Σελίς 20 (11 α).

Παλαιότερον το εφώνημα ἔχ-
νετο ὡς ἡ εἰμὴ τοῦ σελίος 20
καὶ ἐπιτυρολογίῳ. ἄρα ἡ
πλευρὰ εἶνα ἔχειν ἄρα ἡ
καρτερὰ καὶ εἶχεν ἀπὸ τοῦ
ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ γὰρ ἡ μὴν
καρτεία τοῦ ἔχειν καὶ ἀπὸ
τοῦ ἀπὸ ἀπὸ ἔδειξαν ἡ
ἀπὸ ἀπὸ εἶχεν τοῦ ἀπὸ τοῦ
γίνετο μὲ ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ
ναί.

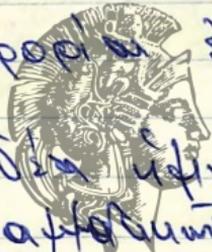
Σελίς 23 (19)

Ὁ νόστος καρτεία εἶ-
χεν ἔχειν π.χ. βερνίκια
ἡ ἀπὸ τοῦ, εἶχεν μὴν ἀπὸ
τοῦ 0,50 μ ἀπὸ τοῦ 0,10-0,15.
ἡ ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ
γενεὶς χερσὶν.

Η συζήτηση αυτή έγινε στο
από 20 Δεκεμβρίου 1969 έως
14 Ιανουαρίου 1970, υπό τον
πρωτόκολλο Ν.Κ. Σπυριανόπουλου
Ειδυμάρχου Υπουργείου και
Προέδρου της Επιτροπής
και καταχωρήθηκε ως Αφ. 11
1969.

Η Επιτροπή εξέδωσε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1) Τόμου Λόγου Υφείας 60 στον
γεωργικό γραφείο της Γνώσης
πρ. Σχοινοπέδου, καταχωρήθηκε
έκ. Λόγου Γραμμάτων ε' δια-
κρίσεως μονίμως ως Χα-
λάρου.

2) Τόμου Διευθυντικού Υφείας
60 στον γεωργικό κλάδο
γραφείο της Γνώσης πρ. Διευθ.
καταχωρήθηκε ως Αφ. 12
1969.

αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν
ἐκείνων οὐκ ἔστιν ἄλλο ἢ
τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἀγάπη
καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ
σοφίου καὶ ἡ ἀνάστασις
τοῦ νεκροῦ καὶ ἡ ἐπιφάνεια
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου
καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ
σοφίου καὶ ἡ ἀνάστασις
τοῦ νεκροῦ καὶ ἡ ἐπιφάνεια
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ
σοφίου καὶ ἡ ἀνάστασις
τοῦ νεκροῦ καὶ ἡ ἐπιφάνεια
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου
καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ
σοφίου καὶ ἡ ἀνάστασις
τοῦ νεκροῦ καὶ ἡ ἐπιφάνεια
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου
καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ
σοφίου καὶ ἡ ἀνάστασις
τοῦ νεκροῦ καὶ ἡ ἐπιφάνεια
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου
καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ
σοφίου καὶ ἡ ἀνάστασις
τοῦ νεκροῦ καὶ ἡ ἐπιφάνεια
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου

Γορτυνίας ἐπὶ διαμένοντας πο-
νιτικῶν ἐπὶ Χαλκίδια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ